

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Назив предмета: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Предмет: Српски језик и књижевност

Разред: осми

Годишњи фонд часова: 136

Недељни фонд часова: 4

Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

Задаци наставе Српског језика и књижевности:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећања за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања у себи (доживљајног, усмереног, истраживачког);
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);
- усвајање основних теоријских и функционалних појмова из позоришне и филмске уметности

- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- подстицање, неговање и вредновање ученичких ваннаставних активности (литерарна, језичка, рецитаторска, драмска, новинарска секција и др.);
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитавање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- проширивање знања из граматике, стилистике, лексикологије, историје књижевног језика и дијалектологије
- развијање позитивног односа према дијалектима као и потребе да се усваја, негује и развија књижевни језик
- даље усвајање ортоепске, ортографске, граматичке, лексичке и стилске норме српског језика
- развијање критичког односа према језику и садржини текстова из свакодневног живота, осетљивости на манипулацију језиком
- формирање критеријума за самосталан избор, анализу и процену уметничких дела приступачних овом узрасту
- систематизација знања о књижевнотеоријским појмовима, овладавање расправом као обликом изражавања

ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗ ФОНДА ЧАСОВА ПО ОБЛАСТИМА

Тема/област	Обрада	Утврђивање	Систематизација	Свега
1. Језик	28	15	7	50
ГраMATика	27	13	5	45
Правопис	1	2	2	5
2. Књижевност	30	14	8	52
Школска лектира	25	10	7	42
Домаћа лектира	5	4	1	10
3. Култура изражавања	20	8	6	34
Говорно изражавање	4	2	2	8
Писмено изражавање	16	6	4	26
Укупно	78	37	21	136

Кључни појмови: књижевност, језик, језичка култура.

Редни број	Исходи	Теме/области	Садржаји програма	Међупредметне компетенције	Начини и поступци остваривања програма
1.	<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем књижевноуметничке текстове и остале типове текстова, примењујући различите стратегије читања; – тумачи значења, језичке, естетске и структурне особине уметничких текстова, користећи књижевне термине и појмове; – критички промишља о стварности на основу прочитаних дела; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – повеже писце и дела из обавезног дела програма од 5. до 8. разреда; – издвоји основне 	КЊИЖЕВНОСТ (52)	<p>ЛЕКТИРА</p> <p>ЛИРИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ђура Јакшић „Отаџбина“ 2. Јован Јовановић Змај: „Светли гробови 3. Јован Јовановић Змај: „Ђулићи“ (избор) 4. Десанка Максимовић: „Пролетња песма“ / „Опомена“ 5. Момчило Настасијевић: „Труба“ 6. Иван В. Лалић: „Ветар“ 7. Марина Цветајева: „Месечев сјај“ <p>ЕПСКО-ЛИРСКЕ ВРСТЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бранко Радичевић: Ђачки растанак (одломак „Ој Карловци, место моје драго...“) 2. Народна епско-лирска песма: Женидба Милића Барјактара <p>ЕПИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вук Стефановић Караџић: О народним певачима 2. Вук Стефановић Караџић: Житије Ајдук Вељка Петровића (одломак) 3. Доситеј Обрадовић: Живот и прикљученија (одломак) 4. Прота Матеја Ненадовић: Мемоари (одломак) 5. Петар Петровић Његош: Горски вијенац (одломак „Бадње вече“) 6. Симо Матавуљ: „Пилипенда“ 7. Лаза Лазаревић: „Све ће то народ позлатити“ 	<p>Компетенција за учење;</p> <p>Рад са подацима и информацијама;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Одговорно учешће у демократском друштву;</p> <p>Естетичка компетенција;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Одговоран однос према здрављу.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Изражајним читањем ученици утичу на говорну културу</p> <p>-Читањем самостално доносе закључке о стваралаштву појединих писаца</p> <p>-Уочавањем стилских средстава ученици вреднују литерарни поступак</p> <p>-На примеру песме стичу и примењују знања о строфи, стиху и рими.</p> <p>-Читањем различитих приповедних врста ученици развијају позитиван став о прозном стваралаштву</p> <p>-Познавањем стваралачког опуса неког писца ученици самостално закључују о вредностима тих дела</p> <p>-Читајући уче да препознају оно што ће их лично највише</p>

<p>одлике књижевног рода и врсте у конкретном тексту, као и језичко-стилске карактеристике текста у склопу интерпретације;</p> <p>– уочи слојевитост књижевног дела и међужанровско прожимање;</p> <p>– повеже књижевна дела са историјским или другим одговарајућим контекстом;</p> <p>– одреди временски оквир у којем је писац стварао;</p> <p>– разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта;</p> <p>– препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину, поштујући особености сопственог народа и других народа;</p> <p>– учествује у избору</p>		<p>8. Милош Црњански: Сеобе (одломак) / Роман о Лондону („Пролеће је стигло у Лондон”)</p> <p>9. Бранимир Ћосић: Покошено поље (одломак из прве књиге „Читава једна младост”)</p> <p>10. Дино Буцати: „Колумбар”</p> <p>11. Херман Хесе: „Магија књиге” / Нил Гејмен: „Зашто наша будућност зависи од библиотека, читања и сањарења” / Милорад Павић: Роман као држава (избор одломака из огледа: „Кратка историја читања”, „Последњих сто читалаца”, „Нова генерација електронске књиге”, „Скакутаво читање или повратак фусноте”, „Романи без речи”)</p> <p>ДРАМА</p> <p>1. Данило Киш: Ноћ и магла</p> <p>2. Петар Кочић: Јазавац пред судом (одломак)</p> <p>3. Жан Батист Поклен Молијер: Грађанин племић (одломак)</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <p>1. Веселин Чајкановић: „О ускршњим обичајима”</p> <p>2. Милутин Миланковић: Кроз васиону и векове (одломак)</p> <p>3. Хилда Дајч: Писма – одломак, (обавезна напомена о власнику права: ©Јеврејски историјски музеј)</p> <p>4. Споменка Крајчевић: Кругом двојке (избор одломака: „Унутрашња пруга”: „Станица пристаниште” – „Почетак и крај”, „Одлазак”; „Станица Калемегдан” – „Гозбе”, „Теорија”; „Станица Браће Барух” – „Извесност”, „Тајна”;</p>	<p>заинтересовати и подстаћи да се тиме додатно баве</p> <p>-На основу анализе дела стичу знања о приповедним поступцима, перспективи приповедача</p> <p>-Упоредују народно и уметничко прозно стваралаштво и уочавају сличности и разлике.</p>
---	--	---	---

<p>књижевних дела и начина њихове обраде и представљања; – објасни настанак и развој српског књижевног језика; – разуме значај књижевног језика за културу и историју српског народа; – сврста српски језик у одговарајућу језичку групу у Европи; – именује дијалекте српског језика; – разуме постојеће језичке прилике у Србији; – издвоји делове творенице и препозна основне моделе њиховог грађења; – користи садржаје из граматике обрађене у претходним разредима и повеже их са новим градивом; – доследно примени правописну норму; – примени основна правила о распореду акцената; – уочи разлику између</p>		<p>„Станица Вуков споменик” – „Простор”, „Булеварска бајка”) 5. Герман Титов: „25 сати у свемиру” Са наведеног списка, обавезан је избор два дела за обраду.</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народне епске песме новијих времена (тематски круг о ослобођењу Србије: „Почетак буне против дахија”; „Бој на Мишару”, „Бој на Чокешини”...) 2. Љубавне народне лирске песме („Српска дјевојка”, „Љубавни растанак”...); обичајне народне лирске песме (избор) 3. Избор из савремене српске поезије (нпр. Васко Попа: „Очију твојих да није”, Бранко Миљковић: „Критика метафоре”, Војислав Карановић: „О читању поезије”, Момчило Мошо Одаловић: „Ршуме, јеси ли знао Црњанског”, Ана Ристовић: „Гледајући у дрвеће”...) 4. Иво Андрић: Деца („Деца”, „Књига” и „Панорама”) 5. Бранислав Нушић: Сумњиво лице 6. Клод Кампањ: Збогом мојих петнаест година 7. Давид Албахари, Мамац <p>ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3–6 дела)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Милош Црњански: „Ја, ти и сви савремени парови” 2. Оскар Давичо: „Србија” / „Детињство” (избор) 3. Бранко Ћопић: Мала моја из Босанске Крупе 		
---	--	---	--	--

<p>научног, административног и разговорног функционалног стила; – пише и говори поштујући карактеристике различитих функционалних стилова; – уочи разлику између речи и лексеме; – препозна метафору и метонимију као лексичке механизме и разуме значење вишезначних речи карактеристичних за свакодневну комуникацију; – разуме значење застарелих речи и неологизама; – користи речник, енциклопедију и лексикон; – уочи манипулацију у пропагандним текстовима; – напише приказ, расправу и краћи есеј; – разликује делове текста и књиге</p>		<p>4. Станислав Винавер: Ратни другови („Аритон“) 5. Народна приповетка: Усуд 6. Вук Стефановић Караџић: Српски рјечник (избор, нпр. „Отмица“...); 7. Растко Петровић: Африка (одломци) 8. Радослав Братић: Мајсторова рука (одломак) 9. Милорад Павић: Хазарски речник, одреднице о Ћирилу и Методију (одломци) 10. Душан Ковачевић: Ко то тамо пева 11. Гроздана Олујић: Гласам за љубав 12. Џон Селинџер: Ловац у жити 13. Ричард Бах: Галеб Џонатан Ливингстон 14. Кајо Ритер: Дечко који није био из Ливерпула 15. Џон Бојн: Дечак у пругастој пиџами 16. Сју Таузенд: Дневник Адријана Мола.</p> <p>КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ Стилска средства: анафора и епифора, апострофа. Лирске врсте: народне љубавне песме, обичајне песме (сватовске, тужбалице и здравице); љубавна песма (ауторска). Епско-лирске врсте: поема, балада. Драмски спев. Мемоари. Биографија</p>		
---	--	--	--	--

	<p>укључујући индекс, појмовник, библиографију и уме да их користи; – повезује информације и идеје изнесене у тексту, уочава јасно исказане односе и изводи закључак заснован на тексту;</p>				
2.	<p>- препознаје први књижевни језик; - разликује два писма; - разликује народни и књижевни језик - препознаје дијалекат у типичним случајевима; - одређује место српском језику у породици словенских језика; - именује језике националних мањина; - одређује карактеристике говорног и писаног</p>	<p>ЈЕЗИК (50) <i>Грамматика</i></p>	<p>Језик Словена у прапостојбини; сеобе Словена и стварање словенских језика. Мисија Ћирила и Методија. Почетак писмености код Срба. Старословенски језик и писма (глагољица и ћирилица). Развој српског књижевног језика: српскословенски, рускословенски, славеносрпски језик. Вук Караџић – реформа језика, писма и правописа. Књижевни језик код Срба од Вука до данас (основни подаци). Основне језичке групе у Европи и место српског језика у породици словенских језика. Дијалекти српског језика: екавски (призренско-тимочки, косовскоресавски, шумадијско-војвођански) и ијекавски (зетско-рашки и источнохерцеговачки). Народни језик (језик као скуп дијалеката) и књижевни (нормирани) језик. Службена употреба језика и писма према</p>	<p>Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу.</p>	<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: илустрација, табела, паноа, Увођење ученика у главне појмове граматике, српског језика прво теоријски, а потом и практично, применом на примерима Самоевалуација и евалуација</p>

	<p>језика;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује начине грађења речи ; - разликује просте речи од твореница - одређује корен, творбену основу; префикс и суфикс - именује извршену гласовну промену у речима; - одређује врсте и подврсте речи; - препознаје реченичне чланове; - именује независне и зависне реченице; 		<p>Уставу. Језици националних мањина (основни подаци).</p> <p>Језик – основне особине говорног и писаног језика.</p> <p>Грађење речи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основни модели: извођење, слагање, префиксација; – просте речи и творенице (изведенице, сложенице, префиксалне творенице); – састав твореница: корен, творбена основа, префикс, суфикс. <p>Систематизација претходно обрађених садржаја из фонетике, морфологије и синтаксе. Фонетика: подела гласова и гласовне промене. Морфологија: врсте и подврсте речи и њихове категорије. Синтакса: реченични чланови (састав и функција); независне и зависне реченице; слагање реченичних чланова.</p>		
	<p>-доследно примењује правописну норму у писању имена из страних језика, полусложеница и сложеница;</p> <p>-правилно употребљава црту и цртицу у писању;</p>	<p>Правопис</p>	<p>Писање имена из страних језика са акцентом на њихову промену. Спојено и одвојено писање речи (сложенице, полусложенице, синтагме). Генитивни знак. Црта и цртица; други интерпункцијски и правописни знаци.</p>		<p>Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: текстова, табела Самоевалуација и евалуација Кроз практичне примере ученици показују могућност да самостално користе правописне знаке</p>

					-Дата правописна правила ученици примењују у говорној култури
	-разликује краткоузлазни од краткосилазног акцента; -правилно акцентује речи;	Ортоепија	Краткоузлазни и краткосилазни акценат; правила о распореду акцената и неакцентованих дужина (основни појмови).		Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Јавним излагањем ученици развијају реторичке способности -Изражајним казивањем стихова потврђују лепоту народног стваралаштва -Самосталним изражавањем ученици богате речник и побољшавају свакодневну комуникацију Самоевалуација и евалуација
3.	- говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; - разликује све врсте функционалних стилова - разликује	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (34)	Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Текстови писани различитим функционалним стиловима: публицистички стил (репортажа, интервју); административни стил (молба, жалба, уплатница, обрасци, радна биографија; бирократски језик); научни стил (примери из текстова у уџбеницима других наставних	Компетенција за учење; Рад са подацима и информацијама; Комуникација; Одговорно учешће у демократском друштву; Естетичка компетенција; Решавање проблема; Сарадња;	Комбиновање различитих врста дидактичког материјала: Ученици развијају своју писменост -Ученици подстичу своју стваралачку моћ и развијају кретивност

	<p>једнозначне од вишезначних речи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје синонине, антонине и хомонине; - препознаје расправу као облик изражавања; - пише есеј на задату тему; - уме да састави приказ прочитане књиге, одгледаног филма или представе; -отклања евентуалне грешке у писању имена из страних језика, позајмљеница, полусложеница, сложеница, црте, цртице, запете. 		<p>предмета; употреба термина).</p> <p>Лексикологија: – једнозначност и вишезначност речи; – лексичка метафора и лексичка метонимија као механизми остваривања вишезначности; – синонимија, антонимија и хомонимија; – застареле речи; нове речи – неологизми; – речник, лексикон, енциклопедија.</p> <p>Пропагандни текстови (рекламе и слично). Расправа и есеј на задату тему.</p> <p>Приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.). Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитоване); анализа снимљеног разговора; интервју; расправа (дискусија); презентовање чињеница и коментара.</p> <p>Правописне вежбе: диктат, уочавање и објашњавање правописних грешака у тексту; писање имена из страних језика; писање позајмљеница (информатички термини, мејл и сл.); писање сложеница, полусложеница и синтагми; писање црте и цртице; запета у независносложеним реченицама.</p> <p>Језичке вежбе: уочавање и исправљање грешака у неправилно маркираном тексту; попуњавање текста са празнинама; тражење грешака у тексту и исправљање.</p>	<p>Дигитална компетенција; Одговоран однос према околини; Одговоран однос према здрављу</p>	<p>-Одговарањем на различите теме ученици негују врлине и позитивне вредносне системе</p> <p>-Многобројним примерима ученици евалуирају своје знање</p> <p>-Ученици практично примењују усвојена теоријска знања о речима, реченици и падежима</p> <p>-Самостално примењују правописна правила</p> <p>Самоевалуација и евалуација</p>
--	---	--	--	---	---

			<p>Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица хомонимима (хомоними и акценти); проналажење одговарајућег синонима; антонимски ланац; одређивање значења метафоре и метонимије у тексту; тумачење застарелих речи и неологизама; дефинисање лексема. Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу.</p> <p>Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.</p>		
--	--	--	--	--	--

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

Између предмета: Историја - друштвено-историјска локализација књижевних текстова и ликова који се у њима појављују, историјски оквири језичког развоја. Географија-географско-демографске одлике средине за које се везују радње књижевних текстова, легенде. Ликовна култура-илустрације књижевних текстова. Музичка култура- мотивски. Страни језици- тумачење непознатих речи, порекло речи у нашем језику, поређење граматичких особина. Математика- математички модели у служби сликовитости, рад са табелама. Посете Градској галерији, Народном музеју, Сајму књига, праћење позоришних представа, биоскопских пројекција, књижевних вечери и свих других културних дешавања у локалној средини

Активности у наставном процесу	
Активности ученика	Дефинише,индетификује именује, репродукује, бира, утврђује, представља, издваја, организује, пише, понавља,прилагођава, тумачи,илуструје, демонстрира, показује, објашњава, препознаје, анализира,формулише,планира, повезује, класификује, процењује, описује, вредмује, бира, поставља питања, игра се....
Активности наставника	Припремање, организовање, читање, објашњавање,разговор, слушање,посматрање, праћење, показивање, подстицање, предвиђање, проверавање, анализирање, закључивање, вредновање, саопштавање, иницирање, вођење,процењивање, одлучивање.

НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА

Процес праћења и вредновања ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика.

Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, 15 мин. Провера знања, тематске провере знања , тест – годишња провера знања)

Ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета , као и напредак и других ученика (различите анкете, скале процене,, табеле и сл.)

Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.

ПРОЦЕНА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА

У току школске године биће реализоване две процене остварености стандарда: на крају првог полугодишта и на крају школске године (ова процена обухвата читаво градиво). Ученици ће решавати тестове израђене по стандардима, који ће се састојати од дванаест питања и то: 6 на основном, 4 на средњем и 2 на напредном нивоу. Ученици ће радити тест подељени у две групе. Резултати ће бити приказани табеларним приказом процене остварености стандарда по нивоима. У тестовима ће преовладавати задаци отвореног типа.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета;</p> <p>процењују се: вештине изражавања и саопштавања; разумевање, примена и вредновање научених поступака и процедура; рад са подацима и рад на различитим врстама текстова; уметничко изражавање; вештине, руковање прибором и технологијама и</p>	<p>ученик који остварује веома значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и већину захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену одличан (5);</p>	<p>- Формативно оцењивање: Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника</p> <p>-Комисија ученика и наставница</p>	<p>Број јављања: За јављање + За јављање више пута ++ За давање комплетног, потпуног одговора на тежа питања +5 Ко не зна одговор -</p>	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>ученик који остварује значајан напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално, испуњавања захтеве који су утврђени на основном и средњем нивоу, као и део захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа уз мању помоћ наставника, односно захтева који су одређени</p>	<p>- Усмено одговарање</p>	<p>Свеобухватност одговора Хронолошка прецизност Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p>
		<p>-Редовност доношења домаћег -Ученици воде евиденцију</p>	<p>За три недоношења домаћег -1 у свеску, а након опомене и у дневник</p>	<p>Свакодневно током године праћење</p>

		индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену врло добар (4);			
			Прегледање свески	Уредност Све забележено са часова	На крају наставне године
		ученик који остварује напредак у савладавању програма предмета и у потпуности, самостално испуњавања захтеве који су утврђени на основном и већи део на средњем нивоу посебних стандарда постигнућа, односно захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, добија оцену добар (3);	- Писане провере Ученици дају самопроцену оцене	Бодовање: 40-54%-2 55-69%-3 70-84%-4 85-100%-5	Након сваке теме
			- Групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика)	Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...) Степен знања свих чланова групе Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (пано, табела...)	По потреби
		ученик који остварује минималан напредак у савладавању програма предмета и испуњавања уз помоћ наставника захтеве који су утврђени у већем делу основног	- Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	Прва три пара која ураде добијају +5	По потреби

		нивоа постигнућа, односно захтеве који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа и, добија оцену довољан (2);			
Ангажовање ученика у настави.	одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима	веома висок степен ангажовања ученика (5)	Вођење евиденције од стране наставника о:	-Све што је рађено на часу налази се у свескама и уредно је написано -Учесталост јављања и активност по месецима -Учествује, помаже другима, израђује самостално или у сарадњи са другима -Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...) -Спреман је да помогне другима -Иницијатива и квалитет продукта	-Пресек стања по тромесечјима
		висок степен ангажовања ученика (4)	-Јављању на часовима (учесталост и активност по месецима) -Успешности у групном раду, раду у пару (ангажовање, продукти) -Учешћу на такмичењима		
		уз ангажовање ученика (3)	-Посета културно-историјским институцијама и догађајима (позориште) -Несебичном пружању помоћи другим ученицима -Израда паноа, различитих врста излагања		
		ангажовање ученика (2)	-Сумативно оцењивање: на крају првог и трећег класификационог периода, на крају првог полугодишта и на крају школске године		

ОБЛАСТ / ТЕМА	СТАНДАРДИ		
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
<p>1. ЧИТАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ</p>	<p>CJ.1.1.2. разликује уметнички и неуметнички текст; уме да одреди сврху текста: експозиција (излагање), дескрипција (описивање), наратив (приповедање), аргументација, пропаганда</p> <p>CJ.1.1.3. препознаје различите функционалне стилове на једноставним примерима</p> <p>CJ.1.1.4. разликује основне делове текста и књиге (наслов, наднаслов, поднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор); препознаје цитат; служи се садржајем да би пронашао одређени део текста</p> <p>CJ.1.1.6. разликује у тексту битно од небитног, главно од споредног</p> <p>CJ.1.1.7. повезује информације и идеје изнете у тексту, уочава јасно исказане односе (временски след, средство – циљ, узрок – последица и сл.) и изводи закључак заснован на једноставнијем тексту</p> <p>CJ.1.1.8. чита једноставне нелинеарне елементе текста: легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p>	<p>CJ.2.1.1. чита текст користећи различите стратегије читања: „летимично читање“ (ради брзог налажења одређених информација); читање „с оловком у руци“ (ради учења, ради извршавања различитих задатака, ради решавања проблема); читање ради уживања</p> <p>CJ.2.1.2. познаје врсте неуметничких текстова (излагање, технички опис, техничко приповедање, расправа, реклама)</p> <p>CJ.2.1.3. препознаје и издваја језичка средства карактеристична за различите функционалне стилове</p> <p>CJ.2.1.5. проналази, издваја и упоређује информације из два краћа текста или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.2.1.6. разликује чињеницу од коментара, објективност од пристрасности и пропаганде на једноставним примерима</p> <p>CJ.2.1.7. препознаје став аутора неуметничког текста и разликује га од другачијих ставова изнетих у тексту</p>	<p>CJ.3.1.1. проналази, издваја и упоређује информације из два дужа текста сложеније структуре или више њих (према датим критеријумима)</p> <p>CJ.3.1.2. издваја кључне речи и резимира текст</p> <p>CJ.3.1.3. издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње; изводи закључке засноване на сложенијем тексту</p> <p>CJ.3.1.4. чита и тумачи сложеније нелинеарне елементе текста: вишеструке легенде, табеле, дијаграме и графиконе</p>

<p>2. ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>	<p>CJ.1.2.2. саставља разумљиву, граматички исправну реченицу CJ.1.2.3. саставља једноставан експозиторни, наративни и дескриптивни текст и уме да га организује у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) CJ.1.2.5. свој језик прилагођава медијуму изражавања (говору, односно писању), теми, прилици и сл.; препознаје и употребљава одговарајуће језичке варијетете (формални или неформални) CJ.1.2.6. влада основним жанровима писане комуникације: саставља писмо; попуњава различите обрасце и формуларе с којима се сусреће у школи и свакодневном животу CJ.1.2.8. примењује правописну норму (из сваке правописне области) у једноставним примерима CJ.1.2.9. има изграђену језичку толеранцију и негативан став према језику дискриминације и говору мржње</p>	<p>CJ.2.2.1. саставља експозиторни, наративни и дескриптивни текст, који је целовит и кохерентан CJ.2.2.3. пише резиме краћег и/или једноставнијег текста CJ.2.2.4. зна основне особине говорног и писаног језика CJ.2.2.5. зна правописну норму и примењује је у већини случајева</p>	<p>CJ.3.2.1. организује текст у логичне и правилно распоређене пасусе; одређује прикладан наслов тексту и поднасловe деловима текста CJ.3.2.2. саставља аргументативни текст CJ.3.2.3. пише приказ (књиге, филма, позоришне представе и сл.), репортажу и расправу CJ.3.2.4. пише резиме дужег и/или сложенијег текста CJ.3.2.5. зна и доследно примењује правописну норму</p>
<p>3. ГРАМАТИКА И ЈЕЗИК</p>	<p>CJ.1.3.1. зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним</p>	<p>CJ.2.3.2. препознаје гласовне промене CJ.2.3.3. познаје врсте речи; препознаје подврсте речи; уме да одреди облик променљиве речи</p>	<p>CJ.3.3.1. дели реч на слоге у сложенијим случајевима CJ.3.3.2. познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)</p>

	<p>променама</p> <p>СЈ.1.3.4. препознаје врсте речи; зна основне граматичке категорије променљивих речи; примењује књижевнојезичку норму у вези с облицима речи</p> <p>СЈ.1.3.5. разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела</p> <p>СЈ.1.3.6. препознаје синтаксичке јединице (реч, синтагму, предикатску реченицу и комуникативну реченицу)</p> <p>СЈ.1.3.7. разликује основне врсте независних реченица (обавештајне, упитне, заповедне)</p> <p>СЈ.1.3.8. одређује реченичне и синтагматске чланове у типичним (школским) примерима</p> <p>СЈ.1.3.9. правилно употребљава падеже у реченици и синтагми</p> <p>СЈ.1.3.10. правилно употребљава глаголске облике (осим имперфекта)</p> <p>СЈ.1.3.11. препознаје бирократски језик као непожељан начин изражавања</p> <p>СЈ.1.3.12. познаје основне лексичке појмове: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију,</p>	<p>СЈ.2.3.4. познаје основне начине грађења речи (извођење, слагање, комбинована творба, претварање)</p> <p>СЈ.2.3.5. препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)</p> <p>СЈ.2.3.6. одређује реченичне и синтагматске чланове у сложенијим примерима</p> <p>СЈ.2.3.7. препознаје главна значења падежа у синтагми и реченици</p> <p>СЈ.2.3.8. препознаје главна значења и функције глаголских облика</p> <p>СЈ.2.3.9. познаје метонимију као лексички механизам</p> <p>СЈ.2.3.10. зна значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима као и литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљава</p> <p>СЈ.2.3.11. одређује значење непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени</p>	<p>СЈ.3.3.3. зна и у свом говору примењује акценатску норму</p> <p>СЈ.3.3.4. познаје подврсте речи; користи терминологију у вези са врстама и подврстама речи и њиховим граматичким категоријама</p> <p>СЈ.3.3.5. познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица)</p> <p>СЈ.3.3.6. познаје главна значења падежа и главна значења глаголских облика (уме да их објасни и зна терминологију у вези с њима)</p> <p>СЈ.3.3.7. уме да одреди значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава, контекста у коме су употребљени</p> <p>СЈ.3.3.8. зна значења речи и фразеологизама у научнопопуларним текстовима намењеним младима и правилно их употребљава</p>
--	---	--	--

	<p>антонимију, хомонимију</p> <p>СЈ.1.3.13. препознаје различита значења вишезначних речи које се употребљавају у контексту свакодневне комуникације</p> <p>СЈ.1.3.14. зна значења речи и фразеологизама који се употребљавају у контексту свакодневне комуникације као и оних који се јављају у школским текстовима</p> <p>СЈ.1.3.15. одређује значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и контекста у коме су употребљени</p> <p>СЈ.1.3.17. разликује појмове књижевног и народног језика; зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба</p> <p>СЈ.1.3.18. зна основне податке о пореклу и дијалекатској разуђености српског језика</p> <p>СЈ.1.3.19. зна основне податке о језицима националних мањина</p> <p>СЈ.1.3.12. разуме важност књижевног језика за живот заједнице и за лични развој</p>		
4. КЊИЖЕВНОСТ	<p>СЈ.1.4.1. повезује наслове прочитаних књижевних дела (предвиђених програмима од V до VIII разреда) са именима аутора тих дела</p>	<p>СЈ.2.4.1. повезује дело из обавезне лектире са временом у којем је настало и са временом које се узима за оквир приповедања</p> <p>СЈ.2.4.2. повезује наслов дела из</p>	<p>СЈ.3.4.1. наводи наслов дела, аутора, род и врсту на основу одломака, ликова, карактеристичних тема и мотива</p> <p>СЈ.3.4.2. издваја основне одлике</p>

	<p>CJ.1.4.2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност)</p> <p>CJ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму</p> <p>CJ.1.4.4. препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)</p> <p>CJ.1.4.5. препознаје различите облике казивања у књижевноуметничком тексту: нарација, дескрипција, дијалог и монолог</p> <p>CJ.1.4.6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту (епитет, поређење, ономатопеја)</p> <p>CJ.1.4.7. уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, време и место радње, лик...</p> <p>CJ.1.4.8. има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова и поштује национално, књижевно и уметничко наслеђе</p> <p>CJ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела</p>	<p>обавезне лектире и род, врсту и лик из дела; препознаје род и врсту књижевноуметничког дела на основу одломака, ликова, карактеристичних ситуација</p> <p>CJ.2.4.3. разликује лирско-епске врсте (баладу, поему)</p> <p>CJ.2.4.4. разликује књижевнонаучне врсте: биографију, аутобиографију, дневник и путопис и научно-популарне текстове</p> <p>CJ.2.4.5. препознаје и разликује одређене (тражене) стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (персонификација, хипербола, градација, метафора, контраст)</p> <p>CJ.2.4.6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму, карактеристике лика (психолошке, социолошке, етичке) и њихову међусобну повезаност</p> <p>CJ.2.4.7. разликује облике казивања у књижевноуметничком тексту: приповедање, описивање, монолог/унутрашњи монолог, дијалог</p> <p>CJ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела</p> <p>CJ.2.4.9. уме да води дневник о прочитаним књигама</p>	<p>књижевних родова и врста у конкретном тексту</p> <p>CJ.3.4.3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу</p> <p>CJ.3.4.4. проналази и именује стилске фигуре; одређује функцију стилских фигура у тексту</p> <p>CJ.3.4.5. одређује и именује врсту стиха и строфе</p> <p>CJ.3.4.6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела позивајући се на само дело</p> <p>CJ.3.4.7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже</p> <p>CJ.3.4.8. повезује књижевноуметничке текстове с другим текстовима који се обрађују у настави</p>
--	--	--	---

ПРОЈКТНА НАСТАВА

Садржај програма	Број часова	Активности ученика	Активности наставника	Начин и поступци остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
Вуков рад на реформи језика и правописа (време реализације друго полугодиште)	36	Предлажу задатке, деле се у групе, организују поделу посла унутар групе, организују истраживачки део посла, прикупљају и обрађују податке, праве паное, презентације, анкете и чек листе, презентују радове, процењују рад групе, проценјују рад других група.	Предлаже тему, координира рад група, осигурава поштовање временских оквира, усмерава рад ученика, саветује, проверава тачност, процењује успешност рада групе, прати и оцењује активности ученика.	1. дијалогска 2. демонстративна 3. илустративна	Усвајање градива у већем обиму Боље разумевање градива Повезивање теоријских знања са практичним искуствима Примена стечених знања у решавању свакодневних ситуација Повезивање градива различитих предмета у решавању постављених задатака Неговање тимског духа и сарадње

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА

-просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. Размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

-што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима

-размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи

-коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја

-и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ДОДАТНА НАСТАВА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставникове инструкције; - користи препоручену литературу; - испуњава и реализује истраживачке задатке; - повезује различите изворе знања и изводи закључке; 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и усмерава рад ученика; - даје потребна објашњења; - упућује на доступну литературу; - осмишљава истраживачке задатке; - прати реализацију и даје коментар; - одговара на питања; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - продубљује знања стечена у оквиру редовне наставе; - самостално истражује, закључује и аргументовано излаже своје мишљење; - даје коментар на свој рад и на радове других ученика; - овладава појмовима из књижевности и књижевнотеоријским појмовима;
Језик	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - прати инструкције од стране наставника; - решава тестове са примерима из ових области; - уочава у тексту тражене граматичке моделе; - самостално проналази примере у задатом тексту; 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и усмерава рад ученика; - појашњава и додатно објашњава граматичку грађу; - проналази адекватне примере за анализу; - осмишљава и креира задатке за самостално вежбање; - подстиче ученике на самостално креирање примера; 	<ul style="list-style-type: none"> - познаје и разликује слагање и извођење - разликује комбиновање и претварање - прецизно именује називе Вукових дела - разликује начине творбе у сложеним примерима - разликује све врсте синтагми - уочава речи са гласовним променама у сложеним примерима - разликује врсте зависних реченица - доследно примењује правописну норму у вези са глаголским облицима, гласовним променама
Језичка култура	<ul style="list-style-type: none"> - решава понуђене задатке; - поставља питања; - прати инструкције наставника. 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и усмерава рад ученика; - проналази примере у тексту за језичку анализу; - саставља и осмишљава примере за вежбање; - даје појашњења и образлаже ученичке радове. 	<ul style="list-style-type: none"> - уме да састави есеј - саставља логички смислене текстове - користи речнике и приручнике да би пронашао податак - овладава појмом расправа као обликом изражавања - уме да састави приказ (филма, позоришне представе, књижевног текста).

ДОПУНСКА НАСТАВА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтеве задатка уз помоћ наставника; - усваја основне појмове из епике, лирике и драме; - усваја основне књижевне термине и појмове; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученике; - појашњава ученицима захтеве задатака; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује циклусе епских песама старијих времена; - уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; - препознаје облике казивања; - усваја знања о стилској фигури метонимији;
Језик	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - решава задатке; 	<ul style="list-style-type: none"> - проналази једноставније примере за вежбу; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика; 	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје дијалект у задатом тексту; - употребљава стандардни српски језик у усменој и писаној комуникацији; - именује три групе словенских језика; - зна називе два писма; - зна да наведе године и називе Вукових дела; - препознаје врсте речи, реченичне чланове, типове реченица; - зна промену имена из страних језика; - разликује краткосилазни од краткоузлазног акцента;
Језичка култура	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - решава задатке; - прати инструкције наставника. 	<ul style="list-style-type: none"> - појашњава захтеве задатака; - проналази пригодне краће текстове за рад и вежбу; - прати и подстиче рад и напредовање ученика. 	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје расправу као облик изражавања; - уочава елементе расправе; - уме да разликује расправу и приказ; - саставља молбу и жалбу; - проналази тражене податке у задатом тексту.

СЕКЦИЈЕ

РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Вежбе мимике, темпа и гестикулације	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтеве вежбе уз помоћ наставника; - усваја основне појмове: мимика, темпо, гестикулација; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученике; - појашњава ученицима вежбе мимике, темпа и гестикулације; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава основе рецитаторског стваралаштва; - разликује мимику и гестикулацију; - уочава и примењује различит темпо изговора при рецитовању ; - развија стваралачке способности;
Избор, анализа и подела задужења за приредбу поводом Дана школе	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставаникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задужења; - бира и анализира своја задужења; 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - подстиче ученика на лепо, течно и креативно изражавање (рецитовање); 	<ul style="list-style-type: none"> - уочава основе изражајног казивања стихова; - развија способност за концентрацију и јавне наступе; - учествује на приредби поводом Дана школе; - примењује изражајност у казивању стихова;
Такмичење рецитатора	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - обавља сценске задатке; - прати инструкције наставника. 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - подстиче ученике на лепо, течно и креативно изражавање (рецитовање); - охрабрује ученике пред такмичење (јавни наступ). 	<ul style="list-style-type: none"> - учествује на такмичењу рецитатора; - уочава лепоту изражајног рецитовања стихова; - развија способност за концентрацију и јавне наступе; - стиче способност лепог, течног и креативног изражавања.

ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Писање литерарних радова на задату тему поводом Дана школе	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - чита и представља своје радове; - усваја основне литерарне појмове; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученике; - прати литерарне конкурсе; - појашњава ученицима захтеве конкурса; - прикупља материјал за школске приредбе; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује књижевни род на основу датог примера; - уочава тему, основне мотиве, фабулу, песничке слике, главне ликове; - препознаје дескрипцију, нарацију, монолог, дијалог; - учествује на конкурсима и школским приредбама; - усваја основне књижевнотеоријске појмове (врсте строфе, стиха, риме и стилске фигуре);
Техничко и сугестивно описивање	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - решава задатке; 	<ul style="list-style-type: none"> - подстиче ученика на лепо, изражајно и креативно писање; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика; 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује техничко и сугестивно описивање; - уочава објективно описивање; - препознаје субјективно описивање; - препознаје основне елементе техничког и сугестивног описивања;
Истраживање локалног говора	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - решава добијене задатке; - прати инструкције наставника. 	<ul style="list-style-type: none"> - појашњава захтеве задатака; - проналази пригодне краће текстове за рад и вежбу; - прати и подстиче рад и напредовање ученика. 	<ul style="list-style-type: none"> - уочава карактеристике локалног говора; - тумачи и описује локални говор; - допуњује текст изразима локалног говора; - развија креативност и богати речник; - проналази изразе локалног говора у краћем тексту.

ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Припрема за Дан школе	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтеве задатка уз помоћ наставника; - усваја основне елементе драме; - бира и анализира своја задужења; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученика; - појашњава ученицима захтеве задужења; - подстиче и охрабрује ученике пред јавни наступ; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује појаве, сцене и чинове; - уочава тему, основне мотиве, фабулу, главне ликове у драмском тексту; - препознаје дескрипцију, нарацију, монолог, дијалог; - учествује на приредби поводом прославе Дана школе;
Припрема за прославу Савиндана	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставаникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задужења; - бира улогу у представи; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученика; - појашњава ученицима захтеве задужења; - подстиче и охрабрује ученике пред јавни наступ; 	<ul style="list-style-type: none"> - развија стваралачке способности; - развија машту и креативно размишљање; - стиче способност за јавне наступе; - стиче способност опажања, размишљања и слободног изражавања; - учествује на приредби поводом прославе Савиндана;
Позориште – школа живота	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - решава задатке; - прати инструкције наставника. 	<ul style="list-style-type: none"> - појашњава захтеве задатака; - проналази пригодне краће драмске текстове за вежбу; - прати и подстиче рад и напредовање ученика. 	<ul style="list-style-type: none"> - упознаје културу драмског стваралаштва; - уочава лепоту позоришне уметности; - уочава емоционално сазревање; - развија критичке способности; - развија интересовања за истраживање.

НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА

Садржаји програма	Активности ученика	Активности наставника	Циљеви и задаци садржаја програма
Облици новинарског изражавања	<ul style="list-style-type: none"> - прати смернице које добија од стране наставника; - поставља питања; - решава захтеве задатка уз помоћ наставника; - чита и представља своје радове које група коментарише и анализира; 	<ul style="list-style-type: none"> - прати рад ученика; - подстиче и мотивише ученике; - појашњава ученицима захтеве задатака; 	<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје облике новинарског изражавања; - разликује вест, извештај, репортажу и интервју; - усваја основне карактеристике новинарског изражавања;
План израде школског часописа (подела задужења и анализа прикупљеног материјала)	<ul style="list-style-type: none"> - прати наставаникова појашњења; - поставља питања; - прати захтеве задатака; - решава задатке; 	<ul style="list-style-type: none"> - проналази једноставније примере за вежбу; - подстиче и охрабрује ученика у раду и напредовању; - прати рад и напредовање ученика; - прикупља материјал за часопис; 	<ul style="list-style-type: none"> - уочава основе новинарског стваралаштва ; - развија интересовања за групни рад; - тумачи и описује краћи текст; - допуњује текст различитим облицима новинарског изражавања; - развија креативност и богати речник;
Рад на школском часопису (избор радова, лектура)	<ul style="list-style-type: none"> - поставља питања; - решава задатке; - прати инструкције наставника. - чита и представља своје радове које група коментарише и анализира; 	<ul style="list-style-type: none"> - појашњава захтеве задатака; - проналази пригодне краће текстове за рад и вежбу; - прати и подстиче рад и напредовање ученика. 	<ul style="list-style-type: none"> - развија интересовања за новинарство ; - развија интересовања за групни рад; - тумачи и описује краћи текст; - развија креативност и богати речник.

